

Rozhovor s Tomášem Uhrem

Autor: Mgr. Hana Kólová

Číslo: roč. 5, č. 1/2019

Rubrika: Impulsy u kávy

Klíčová slova:

Mgr. Tomáš Uher, PhD.

Jsem absolvent FF UP v oboru filmová věda-česká filologie, následně jsem dělal ještě doktorát na českou literaturu. Vedl jsem něco seminářů při studiu, pak došlo k přesunu na gymnázium, nejprve výhradně na český jazyk a literaturu, nyní i na dějepis a filozofii. Točím se pak kolem točení filmů (jako režisér a scenárista hlavně), nejprve ryze studentských, dnes už spíše nezávislých. Také se věnuji divadelní režii (dříve to bylo spíše hraní).

Proč jste se rozhodl, že se stanete středoškolským profesorem českého jazyka?

Rozhodnutí, jestli lze o nějakém hovořit, vyplynulo v průběhu vysokoškolského studia. Nejsem absolventem pedagogické, ale filozofické fakulty, a tak jsem si musel přibrat pedagogické minimum, abych pak učit mohl (a momentálně si k tomu ještě přidávám dějepis). Myslím však, že inspirací byl pro mne aspoň do jisté míry středoškolský učitel literatury, i když jsem k němu neměl zvláště vřelý vztah, síla zprostředkovaných myšlenek, příběhů, směrů a podnětů byla určující (byť jsem později s mnohým již nesouhlasil).

Jaké jsou vaše zkušenosti s povinnou četbou z doby, kdy jste byl sám studentem?

Nepamatuji si to už docela, ale četba odpovídala historickému období, které se probíralo, takže v prvním ročníku na střední to byla antika a středověk. Vzpomínám kupříkladu na louskání Zápisků o válce galské. A šlo to překvapivě dobře. Počáteční těžkosti z jiného jazyka, stavby věty a podobně se rychle překonaly, četba rozšiřovala prudce slovní zásobu a chápání. Překonávání náročnějších výzev u četby se mi jako přístup zamlouvá stále.

Na jakém typu školy učíte?

Na Gymnáziu Akademia, které sídlí tady v Brně v Líšni.

Mají zde studenti určenou doporučenou četbu?

Ono se to dost liší dle toho, zda hovoříme o nižším či vyšším stupni. Na nižším stupni se jednalo vždy o předem daný počet knih na pololetí, které byly směsí výběru z mnou sestaveného seznamu a výběru vlastního.

Na vyšším stupni gymnázia je to odstíněné dle ročníků, čím vyšší ročník, tím více četby. Ta se také liší zpracováním. V prvním ročníku studenti odevzdávají reflexe písemně, ve druhém ročníku vedou sami část hodiny (a někdy hodinu celou) na téma své knihy. Ve třetím ročníku pak vedeme diskuzní hodiny nad texty, které třída sdílí. Čtvrtý ročník, zkrácený a maturitní, se nese v duchu načítání

maturitních seznamů.

Taky kombinuji četbu individuální, kdy má každá dvojice či jednotlivec vlastní knihu, s vybranými knihami, které si má přečíst celá třída.

Na základě jakých kritérií vybíráte knihy do seznamu doporučené četby pro jednotlivé ročníky?

Základem je to, co sám znám a o čem jsem přesvědčen, že je to četba hodná pozornosti, ale beru v potaz i rozsah a náročnost, kterou při rozdělování se studenty projdeme. Jsou tací, kteří zvládnou Hugovy Bídňíky a jsou schopni o nich hovořit téměř dvě vyučovací hodiny, pro jiné je výzvou i takový Revizor.

Jakým způsobem si studenti obvykle texty opatřují?

Knihovny veřejné jsou pro většinu posledním řešením, někteří jdou nejprve do školních knihoven, případně se podívají, zda je text ve formátu pdf na internetu, jiní si knihu přímo koupí v knihkupectví či v antikvariátu. V krajním případě (Holanova poezie) musejí sáhnout i po výpůjčkách z jiných knihoven.

Využívají místní pobočky knihovny? Proč tomu tak je?

Viz předchozí odpověď.

Jsou vaši studenti čtenáři z nutnosti, nebo z potěšení?

Bude v tom obojí, někteří svou frustraci ventilují, jiní si ji nechávají pro sebe. Někteří jsou nadšeni, jiní to berou jako úkol. Významně však pomáhá o knihách hovořit, pak mnohé získá trochu jinou barvu a otevře se.

Přispívá podle vás doporučená četba k vybudování kladného vztahu studentů ke čtení jako příjemné volnočasové aktivitě?

O tom nejsem plně přesvědčen, vztah ke knihám, touha či potřeba číst je něco, co se sotva dá řízeně budovat, vyplývá to spíše ze založení jednotlivce. Beru to jako určitý zápas s časem a věkem. Snažím se jen, aby něco málo načetli, byť to neodpovídá jejich názorům a představám, věřím totiž, že i to, co na první pohled odmítáme, v nás může zanechat určitou myšlenkovou a estetickou stopu, která se pak promítne do utváření vkusu a pohledu na svět.

Dospěl jste během své profese k nějakým doporučením ohledně četby předkládané studentům?

Ano, určité texty se staly neprůchodnými a já od nich ustoupil, jiné naopak spolehlivě fungují. Největší výhodou je ale znalost jistého naturelu studentů, který mi dovoluje jim otevřeně nabídnout to, co by mohli zvládnout, ale i to, co bude malou výzvou.

KÓLOVÁ, Hana. Rozhovor s Tomášem Uhrem. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. 2019, roč. 5, č. 1 [cit. 2019-11-21].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/rozhovor-s-tomasem-uhrem.

ISSN 2336-727X.